Dnro 001/81/2018

Anu Tuovinen 9.10.2018

Eduskunta
Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne asiantuntijakuulemiseen torstaina 11.10.2018 klo 12.15

# U 78/2018 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle yhteisen kumppanuussopimuksen rahastojen ja Euroopan globalisaatiorahaston sääntelystä sekä koheesiopolitiikan uudistamisesta ohjelmakaudelle 2021−2027 annetuista komission ehdotuksista (koheesiopolitiikan asetuspaketti)

Akava kiittää mahdollisuudesta lausua koheesiopolitiikan asetuspaketista ja lausuu seuraavaa:

Euroopan unionin koheesiopolitiikalla tasataan jäsenmaiden välisiä taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia kehityseroja. Akava tukee yleisesti valtioneuvoston linjaa, mutta nostaa esiin muutamia tärkeinä pitämiään asioita.

**Koheesiovarojen kohdentaminen ja EU:n perusarvojen merkitys**

Koheesiovarojen suuntaamisessa on syytä ottaa huomioon OECD:n suositukset harvaan asutun alueen kehittämisestä. Samaan aikaan kaupunkikehittämiseen on panostettava. Kaupunkiseutuja erityisesti koskettava työvoiman ja opiskelijoiden liikkuvuus on mahdollistettava, asuntopolitiikka ja maahanmuuttajien kotouttaminen sekä kaupunkiköyhyys on otettava ohjelmakauden agendalle vahvemmin.

Koheesiopolitiikka on tärkeä investointipolitiikan väline. Akava katsoo, että rahoituksessa tulee painottaa kilpailukyvyn, kasvun ja innovaatioiden tukemista, digitaalisten palveluiden kehittämistä sekä työllisyyden, työelämän laadun ja työntekijöiden osaamisen edistämistä.

Koheesiopolitiikassa on otettava nykyistä vahvemmin huomioon myös Euroopan unionia yhdistävät perusarvot. Resurssit on kytkettävä arvojen noudattamiseen. Akava korostaa, että jatkossa ei voi olla enää mahdollista, että EU tukee jäsenmaita, jotka eivät noudata EU:n perusarvoja, kuten sananvapautta ja ihmisoikeuksia.

**Rahastojen vaikuttavuus**

Komissio esittää, että Suomen saanto olisi tulevalla ohjelmakaudella 1,6 miljardia euroa, mikä on noin 100 miljoonaa euroa enemmän kuin ohjelmakaudella 2014-2020. Komission laskentaperusteet ovat kuitenkin epäselvät ja niitä on pyrittävä selkeyttämään.

Akava korostaa Suomen saannon kriteerien huolellista jäsentämistä ja resurssien vaikuttavuuden arviointia. Suomen osalta on huomioitava mm. arktiset olosuhteet, maakuntauudistuksen vaikutukset, maakuntien ja maaseutujen elinvoimaisuuden tukeminen, maahanmuutto ja muuttoliike, rajat ylittävä yhteistyö sekä harvan asutuksen merkitys. Saannon maksimointipyrkimysten ohella on tärkeää arvioida resurssien tuomaa laadullista lisäarvoa ja toimien vaikuttavuutta niin Suomessa kuin laajemmin Euroopassa.

Komissio esittää korvamerkittyjä osuuksia tiettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. Korvamerkintöjen tarpeellisuutta on syytä pohtia. Akava pitää kuitenkin hyvänä sitä, että keskeisiksi tavoitteiksi on nostettu vähähiilisyystavoitteen saavuttaminen, sosiaalisen osallisuuden vahvistaminen sekä kestävä kaupunkikehittäminen.

Akava ilmaisee huolensa maaseudun kehittämisrahasto Leaderin mahdollisesta heikentämisestä komission esityksen johdosta. Rahaston avulla on tuettu paikallista aloitteellisuutta, yrittäjyyttä ja elinvoimaa. Kehittämistä on tehty yhdessä julkisten ja yksityisten toimijoiden voimin. Toiminta on ollut vaikuttavaa.

**Globalisaatiorahaston (EGR) kehittäminen**

Akava pitää hyvänä ehdotusta EGR:n äkillisen rakennemuutoksen tuesta, joka kohdistuu työttömäksi jääneisiin työntekijöihin ja itsenäisiin ammatinharjoittajiin.

Rahaston toimintaa on edelleen kehitettävä. EGR:n resurssien käytön vaikuttavuudesta on kerättävä systemaattisesti yksilötason tietoa, joka olisi jäsenmaiden hyödynnettävissä hyvien käytänteiden levittämiseksi. On myös syytä pohtia, voisiko rahaston tukea hyödyntää laajemmin.

**Hallintoa yksinkertaistettava ja byrokratiaa kevennettävä**

Rahastojen hallintoa on yksinkertaistettava ja byrokratiaa purettava. Samalla maat on sitoutettava nykyistä paremmin rahoitettujen hankkeiden toteuttamiseen ja tuloksellisuuteen sekä niiden valvontaan. Yksi keino olisi nostaa kansallista rahoitusosuutta.

Komissio kannustaa rahoitusinstrumenttien laajempaan käyttöön sekä esittää uudenlaisia joustomahdollisuuksia ohjelmien ja rahastojen välillä tehtävien määrärahojen siirtämiseksi. Akava pitää tätä kannatettavana. Nykyisestä automaattisesta tukien jaosta tulee siirtyä lisääntyvästi lainapohjaiseen tukemiseen erityisesti infrahankkeissa.

Akava ry:n puolesta

Anu Tuovinen
asiantuntija

Rautatieläisenkatu 6 puh. 020 7489 400
00520 Helsinki www.akava.fi